



31.10.2022

Asia/20

§ 729

Valtuutettu Pilvi Torstin toivomusponsi Jokeri 0-ratikan suunnittelun toteuttamisen aloittamisesta ennen Sörnäistentunnelin rakentamista

HEL 2021-013447 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus merkitsi tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 24.11.2021 hyväksymän toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle ja tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

1 Torsti Pilvi, toivomusponsi, Kvsto 24.11.2021

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet

Esiteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Hyväksyessään 24.11.2021 § 358 Sörnäistentunnelin hankesuunnitelman kaupunginvaltuusto hyväksyi ponnen, jonka mukaan kaupunginvaltuusto edellyttää selvitettävien mahdollisuuksien miten Herttoniemi-Pasila-Meilahti -ratikan, eli Jokeri 0:n suunnittelun toteutus voidaan aloittaa jo ennen tunnelin valmistumista.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566



Ponnesta on saatu kaupunkiympäristölautakunnan lausunto 5.4.2022. Liikenneliikelaitos on todennut ettei sillä ole asiaan lausuttavaa.

Kaupunginhallitus toteaa, että yksi Helsingin yleiskaavassa 2016 esitetyistä uusista pikaraitoteistä on niin kutsuttu Jokeri 0, jolla tarkoitetaan alun perin bussirunkolinjaa 500 mukailevaa yhteyttä Munkkivuoresta Pasilan kautta Itäkeskukseen.

Valmistelussa lähtökohtana on tällä hetkellä, että Jokeri 0 –pikaraitiotien ensimmäisen vaiheen kokonaisuus olisi Meilahti–Pasila–Kalasatama–Herttoniemi. Meilahdesta pikaraitiotien palvelutasolla kulkeva linja kulkisi tunnelissa Pasilan kautta Teollisuuskadulle, josta se jatkaisi itään pääosin katutasossa omilla kaistoillaan. Pasilan alittavan raitiotietunnelin osalta on tarkoitus hyödyntää kauppakeskus Triplan alle tehtyä poikittaisen raideaseman varausta. Varsinaista koko linjan pituudella olevaa esiselvitystä tai yleissuunnitelmaa vaihtoehtoinen ei ole vielä tehty.

Kaupunginhallitus hyväksyi 13.6.2022 Helsingin yleiskaavan toteuttamishjelman. Kaupunkiympäristölautakunnan kaupunginhallitukselle tekemässä esityksessä 1.3.2022 Jokeri 0 –pikaraitiotien prioriteettia nostettiin jo ensimmäisessä vaiheessa eli vuosina 2021-2035 suunniteltavien kohteiden joukkoon. Toteuttamishjelman yhteydessä tehdyssä raideliikenteen verkostselvityksessä todettiin raitiotien tärkeimmäksi yhteysväliksi muodostuvan osuus Meilahti–Pasila–Kalasatama.

Lautakunta hyväksyi lisäksi kaksi vastaehdotusta Jokeri 0:aan liittyen: Lautakunta esitti, että Jokeri 0:n suunnittelun yhteydessä arvioidaan Herttoniemen yritysalueen maankäytön tehokkuutta suhteessa uuteen raideinvestointiin. Tarvittaessa valmistaudutaan muutoksiin, jotka mahdollistavat sekoittuneen kaupunkirakenteen yhdessä työpaikka-alueen kehittymisen kanssa. Lisäksi lautakunta esitti, että selvitetään Jokeri 0:n ensi vaiheen toteutuksen yhteydessä raideyhteyden jatkamista Roihupellon kautta Itäkeskukseen. Kaupunginhallitus ei tehnyt näihin jatkosuunnittelulinjauksiin muutoksia.

Yleiskaavan toteuttamishjelmassa 2022 yhtenä erityisenä kehittämisen painopisteenä mainittiin Teollisuuskadun kehittyvä akseli ja sen Jokeri 0–pikaraitotiehen perustuva liikenneratkaus. Tähän liittyen kaupunginhallituksen päätöksen perusteluissa todettiin mm. seuraavaa:

"Kaupunkistrategian mukaan kaupungin tulee myös parantaa kykyä investointien kaupunkitaloudelliseen arviointiin ja investointien ohjaamiseen kokonaisuutena. Esimerkiksi Jokeri 0 -hankkeen osalta tämä tarkoittaa, että jo alustavien selvitysten yhteydessä hankkeesta laaditaan myös alustava hankearviointi, jossa mm. kaupunkiympäristölautakun-



nan käsittelyssä esiin nostettuja avauksia, kuten Herttoniemen yritysalueen roolia, arvioidaan hankkeen kannattavuuden sekä kaupungin muiden tavoitteiden näkökulmasta.

Samalla tulee kiinnittää huomiota siihen, ettei maankäytön kehittämispotentiaalia lasketa uuden hankkeen kannattavuuden perusteluina, mikäli samaa potentiaalia on jo käytetty olemassa tai käynnissä olevien liikenneyhteyksien kannattavuutta perusteltaessa. Tarkoituksenmukaista on, että hyödyt lasketaan vain kerran ja että yksittäisen hankkeen perusteluna käytetään vain sen tuomaa hyötyä. Samalla tulee huomioida myös hankkeen toteuttamisen vaikutus jo olemassa olevan tai rakenteilla olevan infran käytön tehokkuuteen, mikä esimerkiksi Jokeri 0:n tapauksessa tarkoittaa mm. Kalasatama-Pasila -raitiotietä ja mettoa."

Lautakunnan valtuuston tekemästä ponnesta antamassa lausunnossa todetaan, että Jokeri 0 -linjauksen erillisille osuuksille on tehty useita erilaisia selvityksiä ja tarkasteluja. Samoin siinä todetaan, että Junatien suunnitellut muutokset ovat riippuvaisia Sörnäistentunnelin suunnittelu- ja toteuttamisaikataulusta. Lautakunnan mukaan seuraavaksi Jokeri 0:n osalta kootaan tehdyt selvitykset yhteen ja aloitetaan resurssien sen mahdollistaessa Jokeri 0 -hankkeen esisuunnittelu. Esisuunnittelua seuraavan yleissuunnitelman laatiminen eri vaihtoehtoiseen koko linjan pituudelle on resursseja merkittävästi sitova työ, joka kaupunkiympäristön toimialan suunnittelussa oli alun perin ajoitettu vuosille 2025-2027. Lautakunta kuitenkin katsoi, että yleissuunnittelu tulisi voimavarojen salliessa aloittaa jo 2024. Lautakunta totesi myös, että erityisesti osana Herttoniemen aseman alueen uudistamista harkitaan suunnittelukilpailun järjestämistä, jolla varmistetaan alueen laadukas suunnitteluratkaisu huomioiden Jokeri 0:n jatkoyhteydet Itäkeskuksen ja Laajasalon suuntaan.

Esittelijä pitää lautakunnan tapaan perusteltuna sitä, että tavoitteena on kokonaisuuden edistäminen yhtenä hankkeena kohti päätöksentekoa yleiskaavan toteuttamisohjelmassa esitetyn tavoiteaikataulun (2021-2035) mukaisesti. Suunnittelun aloittamista nopeutetaan, mikäli voimavarat sen sallivat. Hankkeen toteuttamispäätös puolestaan edellyttää, että eri suunnitteluvaiheiden yhteydessä laadittavat tarkemmat hankkearvioinnit, ml. kaupunkitaloudelliset näkökohdat, sitä puoltavat. On myös huomattava, että Sörnäistentunneli tulee rakenneteknisistä syistä rakentaa ennen Jokeri 0:aa.

Hallintosäännön 30 luvun 14 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnien ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnien hy-



31.10.2022

Asia/20

väksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen tiedoksi muille valtuute-
tuille.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

1 Torsti Pilvi, toivomusponsi, Kvsto 24.11.2021

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytän-
töönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 05.04.2022 § 215

HEL 2021-013447 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan
lausunnon:

Yksi yleiskaavassa 2016 esitetyistä uusista pikaraitoteista on niin kut-
suttu jokeri 0. Jokeri 0:lla tarkoitetaan alun perin bussirunkolinjaa 500
mukailevaa yhteyttä Munkkivuoresta Pasilan kautta Itäkeskukseen.

Kaupunkiympäristölautakunnan 1.3.2022 hyväksymässä yleiskaavan
toteuttamisohjelman päivitettyssä versiossa jokeri 0 -pikaraitiotien priori-
teettia on nostettu ensimmäisessä vaiheessa vuosina 2021-2035
suunniteltavien kohteiden joukkoon. Toteuttamisohjelman yhteydessä
tehdyssä raideliikenteen verkostselvityksessä todettiin raitiotien tär-
keimmäksi yhteysväliksi muodostuvan Meilahti–Pasila–Kalasatama.



Yleiskaavan toteuttamishjelman hyväksymisen yhteydessä kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi useita vastaehdotuksia, joista seuraavat liittyivät jokeri 0:n suunnitteluun. Kaupunkiympäristölautakunta esitti, että jokeri 0:n suunnittelun yhteydessä arvioidaan Herttoniemen yritysalueen maankäytön tehokkuutta suhteessa uuteen raideinvestointiin. Tarvittaessa valmistaudutaan muutoksiin, jotka mahdollistavat sekoituneen kaupunkirakenteen yhdessä työpaikka-alueen kehittymisen kanssa. Lisäksi lautakunta esitti, että selvitetään Jokeri 0:n ensi vaiheen toteutuksen yhteydessä raideyhteyden jatkamista Roihupellon kautta Itäkeskukseen.

Valmistelussa lähtökohtana on tällä hetkellä, että jokeri 0 –pikaraitiotien ensimmäisen vaiheen kokonaisuus olisi Meilah-ti–Pasila–Kalasatama–Herttoniemi. Meilahdesta pikaraitiotien palvelutasolla kulkeva linja kulkisi tunnelissa Pasilan kautta Teollisuuskadulle, josta itään se jatkaisi pääosin katutasossa omilla kaistoillaan. Pasilan alittavan raitiotietunnelin osalta on tarkoitus hyödyntää Triplan alle tehtyä poikittaisen raideaseman varausta. Varsinaista koko linjan pituudella olevaa esiselvitystä tai yleissuunnitelmaa vaihtoehtoinen ei ole vielä tehty.

Jokeri 0 linjauksen erillisille osuuksille on kuitenkin tehty erilaisia selvityksiä ja tarkasteluja. Näihin kuuluvat esimerkiksi raitiotietunneleiden rakennetekniset tarkastelut välillä Paciuksenkatu–Pasila–Teollisuuskatu, Teollisuuskadun kaavarungon yhteydessä laadittu alustava liikennesuunnitelma, Junatien kilpailun jatkosuunnittelun liikennesuunnitelmaluonnokset ja Itäväylän Redin katetun kohdan raitiotiepysäkkitarkastelut. Viimeisimmissä tarkasteluissa on ollut vain sellaisia vaihtoehtoja, joissa raitiotie alittaa tunnelissa myös keskuspuiston.

Seuraavaksi suunnitteluun tulevia osuuksia Jokeri 0:n linjauksella ovat Kulosaarensillan yleissuunnitelman yhteydessä tehtävä raitiotievaraus ja Teollisuuskadun liikenteen yleissuunnitelman tarkentaminen.

Merkittäviä myöhemmin suunniteltavia jokeri 0:n mahdollistavia osuuksia ovat Itäväylän liikenteen ja maankäytön yhteensovittaminen Kulosaaren kohdalla sekä Herttoniemen metroaseman ja Linnanrakentajan tien järjestelyt. Nykyisellään kyseisille osuuksille ei ole suunniteltu pikaraitiotien mahdollistavaa ratkaisua. Lisäksi suunnittelua vaativat myös mahdolliset jatkosuunnat Herttoniemestä Itäkeskukseen ja Laajasaaloon.

Junatien nyt suunnitellut muutokset ovat riippuvaisia Sörnäistentunnelin suunnittelu- ja toteuttamisaikataulusta. Seuraavaksi Jokeri 0:n osalta kootaan tehdyt selvitykset yhteen ja aloitetaan resurssien sen mahdol-



31.10.2022

listaessa jokeri 0 -hankkeen esisuunnittelu. Esisuunnittelua seuraavan yleissuunnitelman laatiminen eri vaihtoehtoiseen koko linjan pituudelle on resursseja merkittävästi sitova työ, joka on nyt ajoitettu vuosille 2025-2027. Tavoitteena on kokonaisuuden edistäminen yhtenä hankkeena kohti päätöksentekoa yleiskaavan toteuttamisohjelmassa esitetyn tavoiteaikataulun mukaisesti.

Kaupunkiympäristön lautakunta katsoi, että yleissuunnittelu tulisi voimavarojen salliessa aloittaa jo 2024.

Erityisesti osana Herttoniemen aseman alueen uudistamista harkitaan suunnittelukilpailun järjestämistä, jolla varmistetaan alueen laadukas suunnitteluratkaisu huomioiden Jokeri0:n jatkoyhteydet Itäkeskuksen ja Laajasalon suuntaan.

Käsittely

05.04.2022 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Otso Kivekäs: Kaupunkiympäristön lautakunta katsoi, että yleissuunnittelu tulisi voimavarojen salliessa aloittaa jo 2024.

Kannattaja: Anni Sinnemäki

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Otso Kivekkään vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus:

Olli-Pekka Koljonen: "Erityisesti osana Herttoniemen aseman alueen uudistamista harkitaan suunnittelukilpailun järjestämistä, jolla varmistetaan alueen laadukas suunnitteluratkaisu huomioiden Jokeri0:n jatkoyhteydet Itäkeskuksen ja Laajasalon suuntaan."

Kannattaja: Anni Sinnemäki

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Olli-Pekka Koljosen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

29.03.2022 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Ville Kankkunen, liikenneinsinööri: 310 21351
ville.kankkunen(a)hel.fi